

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 6 декември 2012 година

относно позицията, която да бъде взета от името на Европейския съюз в рамките на Съвета за асоцииране, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция, по отношение на приемането на разпоредби относно координацията на системите за социална сигурност

(2012/776/ЕС)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 48 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция ⁽¹⁾ („Споразумението“) и Допълнителният протокол към Споразумението от 23 ноември 1970 г. ⁽²⁾ („Допълнителният протокол“) предвиждат, че свободното движение на работници между Съюза и Турция се осъществява постепенно.
- (2) В член 9 от Споразумението се предвижда, че в рамките на Споразумението се забранява каквато и да било дискриминация на основание гражданство.
- (3) В член 39 от Допълнителния протокол се предвижда Съветът за асоцииране да приеме мерки за социална сигурност за работниците с турско гражданство, които се придвижват в рамките на Съюза, и за членовете на техните семейства, които пребивават в Съюза.
- (4) Като първа стъпка към изпълнението на член 39 от Допълнителния протокол и на член 9 от Споразумението в областта на социалната сигурност на 19 септември 1980 г. Съветът за асоцииране прие Решение № 3/80 за прилагането на схемите за социална сигурност на държавите — членки на Европейските общности, спрямо турски работници и членовете на техните семейства ⁽³⁾ („Решение № 3/80“).
- (5) Необходимо е да се гарантира цялостното изпълнение на член 9 от Споразумението и на член 39 от Допълнителния протокол в областта на социалната сигурност.

(6) Необходимо е да се актуализират изпълнителните разпоредби на Решение № 3/80, така че те да отразяват промените в областта на координацията на социалната сигурност в Европейския съюз ⁽⁴⁾.

(7) Следователно Решение № 3/80 следва да бъде отменено и заменено с решение на Съвета за асоцииране, с което наведнъж се изпълняват съответните разпоредби от Споразумението и Допълнителния протокол по отношение на координацията на системите за социална сигурност.

(8) Целесъобразно е да бъде определена позицията, която да бъде взета от името на Съвета в рамките на Съвета за асоцииране по отношение на разпоредбите относно координацията на системите за социална сигурност.

(9) Следователно позицията на Съюза в рамките на Съвета за асоцииране следва да се основава на приложения проект на решение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която да бъде взета от името на Европейския съюз в рамките на Съвета за асоцииране, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция, по отношение на приемането на разпоредби относно координацията на системите за социална сигурност, се основава на проекта за решение на Съвета за асоцииране, приложен към настоящото решение.

Незначителните промени в посочения проект за решение могат да бъдат договорени от представителите на Съюза в Съвета за асоцииране, без да е необходимо приемането на допълнително решение на Съвета.

⁽¹⁾ ОВ 217, 29.12.1964 г., стр. 3687/64.

⁽²⁾ ОВ L 293, 29.12.1972 г., стр. 3.

⁽³⁾ ОВ C 110, 25.4.1983 г., стр. 60.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1); Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 30.10.2009 г., стр. 1); Регламент (ЕО) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за разширяване на обхвата на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на Регламент (ЕО) № 987/2009 по отношение на гражданите на трети държави, които все още не са обхванати от тези регламенти единствено на основание тяхното гражданство (ОВ L 344, 29.12.2010 г., стр. 1).

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на 6 декември 2012 година.

За Съвета
Председател
S. CHARALAMBOUS

ПРОЕКТ ЗА

РЕШЕНИЕ № .../... НА СЪВЕТА ЗА АСОЦИИРАНЕ ЕС—ТУРЦИЯ

от ...

по отношение на приемането на разпоредби относно координацията на системите за социална сигурност

СЪВЕТЪТ ЗА АСОЦИИРАНЕ,

като взе предвид Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция⁽¹⁾, и по-специално член 22, параграф 3 от него,

като взе предвид Допълнителния протокол от 23 ноември 1970 г.⁽²⁾, и по-специално член 39 от него,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция („Споразумението“) и Допълнителният протокол към Споразумението от 23 ноември 1970 г. („Допълнителният протокол“) предвиждат, че свободното движение на работници между Съюза и Турция се осъществява постепенно.
- (2) В член 9 от Споразумението се предвижда, че в рамките на Споразумението се забранява каквато и да било дискриминация на основание гражданство.
- (3) В член 39 от Допълнителния протокол се предвижда координация на системите за социална сигурност на Турция и държавите-членки и се определят принципите за такава координация.
- (4) В член 39 от Допълнителния протокол се предвижда и Съветът за асоцииране да приеме мерки за социална сигурност за работниците с турско гражданство, които се придвижват в рамките на Общността, и за членовете на техните семейства, които пребивават в Общността.
- (5) Като първа стъпка към изпълнението на член 39 от Допълнителния протокол на 19 септември 1980 г. Съветът за асоцииране прие Решение № 3/80 за прилагането на схемите за социална сигурност на държавите — членки на Европейските общности, спрямо турски работници и членовете на техните семейства⁽³⁾ („Решение № 3/80“).
- (6) Необходимо е да се гарантира цялостното изпълнение на член 9 от Споразумението и на член 39 от Допълнителния протокол в областта на социалната сигурност.
- (7) Необходимо е да се актуализират изпълнителните разпоредби на Решение № 3/80, така че те да отразяват последните промени в областта на координацията на социалната сигурност в Европейския съюз.
- (8) Регламент (ЕС) № 1231/2010⁽⁴⁾ разширява обхвата на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 883/2004 на

Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социално осигуряване⁽⁵⁾ и на Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност⁽⁶⁾ по отношение на гражданите на трети държави, които не попадат в обхвата на тези разпоредби на основание тяхното гражданство. В Регламент (ЕС) № 1231/2010 вече е застъпен принципът за сумиране на натрупаните от турските работници в различните държави-членки осигурителни периоди по отношение на правото на придобиване на определени обезщетения, посочени в член 39, параграф 2 от Допълнителния протокол.

- (9) Следователно Решение № 3/80 следва да бъде отменено и заменено с решение на Съвета за асоцииране, с което наведнъж се изпълняват съответните разпоредби от Споразумението, които се отнасят до координацията на системите за социалната сигурност, съдържащи се в Споразумението и Допълнителния протокол.
- (10) По отношение на прилагането на принципа за недискриминация с настоящото решение не следва да се предоставят допълнителни права, произтичащи от определени факти или събития, настъпващи на територията на другата договаряща се страна, когато подобни факти или събития не са взети предвид в законодателството на първата договаряща се страна, освен правото за прехвърляне на някои обезщетения.
- (11) При изпълнението на настоящото решение правото на турски работници на семейни обезщетения следва да се подчинява на условието членовете на техните семейства да пребивават законно с тях в държавата-членка, в която работниците са наети на работа. Когато членовете на техните семейства пребивават законно в друга държава-членка, се прилага Регламент (ЕС) № 1231/2010. Настоящото решение не следва да дава право на семейни обезщетения по отношение на членове на семейството на работник, който пребивава в държава, различна от държава-членка, например Турция.
- (12) Може да бъде необходимо да се определят специални разпоредби, които да съответстват на специфичните особености на законодателството на Турция, за да се улесни прилагането на правилата за координация.
- (13) За да се гарантира гладкото протичане на координацията на системите за социална сигурност на държавите-членки и Турция, е необходимо да се предвидят специални разпоредби относно сътрудничеството между държавите-членки и Турция, както и между съответното лице и институцията на компетентната държава.

⁽¹⁾ ОВ 217, 29.12.1964 г., стр. 3687/64.

⁽²⁾ ОВ L 293, 29.12.1972 г., стр. 3.

⁽³⁾ ОВ C 110, 25.4.1983 г., стр. 60.

⁽⁴⁾ ОВ L 344, 29.12.2010 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1.

⁽⁶⁾ ОВ L 284, 30.10.2009 г., стр. 1.

- (14) Следва да се приемат преходни разпоредби, за да се защитят лицата, обхванати от настоящото решение, и да се гарантира, че те не губят права в резултат на влизането му в сила,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

ЧАСТ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определения

1. За целите на настоящото решение:

- а) „споразумение“ означава Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция;
- б) „регламент“ означава Регламент (ЕО) № 883/2004, приложим в държавите — членки на Европейския съюз;
- в) „регламент за прилагане“ означава Регламент (ЕО) № 987/2009;
- г) „държава-членка“ означава държава — членка на Европейския съюз;
- д) „работник“ означава:
 - i) за целите на законодателството на държавите-членки — лице, което осъществява дейност като заето лице по смисъла на член 1, буква а) от регламента;
 - ii) за целите на законодателството на Турция — лице, което осъществява дейност като заето лице по смисъла на това законодателство;
- е) „член на семейството“ означава:
 - i) за целите на законодателството на държава-членка — член на семейството по смисъла на член 1, буква и) от регламента;
 - ii) за целите на законодателството на Турция — член на семейството по смисъла на това законодателство;
- ж) „законодателство“ означава:
 - i) по отношение на държавите-членки — законодателство по смисъла на член 1, буква л) от регламента, което се прилага за обезщетенията, попадащи в обхвата на настоящото решение;
 - ii) по отношение на Турция — законодателството, приложимо в Турция, по отношение на обезщетенията, попадащи в обхвата на настоящото решение;
- з) „обезщетения“ означава:
 - i) по отношение на държавите-членки — обезщетенията по смисъла на член 3 от регламента;

- ii) по отношение на Турция — съответните обезщетения, приложими в границите на Турция;

и) „прехвърляеми обезщетения“ означава:

- i) по отношение на държавите-членки:
 - пенсии за старост,
 - пенсии за преживели лица,
 - пенсии при трудова злополука и професионална болест,
 - пенсии за инвалидност,
- по смисъла на регламента, с изключение на специалните парични обезщетения, независещи от вноски, изброени в приложение X към регламента;

- ii) по отношение на Турция — съответните обезщетения, предоставяни по законодателството на Турция, с изключение на специалните парични обезщетения, независещи от вноски, посочени в приложение I към настоящото решение.

2. Другите понятия, използвани в настоящото решение, са със значението, определено им:

- а) по отношение на държавите-членки — в регламента и регламента за прилагане;
- б) по отношение на Турция — в съответното законодателство, приложимо в Турция.

Член 2

Обхванати лица

Настоящото решение се прилага за:

- а) турските работници, които са или са били законно наети на работа на територията на държава-членка и за които се прилага или е било прилагано законодателството на една или няколко държави-членки, както и за преживелите ги лица;
- б) членовете на семействата на работниците, посочени в буква а), при условие че тези членове на семейството пребивават или са пребивавали законно при съответния работник, докато работникът е нает на работа в държава-членка;
- в) работниците, които са граждани на държава-членка и които са или са били законно наети на работа на територията на Турция и за които се прилага или е било прилагано законодателството на Турция, както и за преживелите ги лица; и
- г) членовете на семействата на работниците, посочени в буква в), при условие че тези членове на семейството пребивават или са пребивавали законно при съответния работник, докато работникът е нает на работа в Турция.

Член 3

Равно третиране

1. Турските работници, които са законно наети на работа в държава-членка, и членовете на техните семейства, които законно пребивават при тях, имат право — по отношение на обезщетенията по смисъла на член 1, параграф 1, буква з) — да бъдат третирани без каквато и да било дискриминация на основата на гражданството им спрямо лица, които са граждани на държавата-членка, в която са наети на работа съответните работници.

2. Работниците, които са граждани на държава-членка и са законно наети на работа в Турция, и членовете на техните семейства, които законно пребивават при тях, имат право — по отношение на обезщетенията по смисъла на член 1, параграф 1, буква з) — да бъдат третирани без каквато и да било дискриминация на основата на гражданството им спрямо лицата с турско гражданство.

ЧАСТ II

ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ И ТУРЦИЯ

Член 4

Отпадане на правилата за пребиваване

1. Прехвърляемите обезщетения по смисъла на член 1, параграф 1, буква и), на които имат право посочените в член 2, букви а) и в) лица, не подлежат на каквото и да било намаляване, изменение, спиране, оттегляне или конфискация на основание, че бенефициерът пребивава:

- i) за целите на обезщетение по законодателството на държава-членка — на територията на Турция; или
- ii) за целите на обезщетение по законодателството на Турция — на територията на държава-членка.

2. Членовете на семейството на работник, както е посочено в член 2, буква б), имат право на прехвърляеми обезщетения по смисъла на член 1, параграф 1, буква и), подточка i) по същия начин като членовете на семейството на работник, който е гражданин на съответната държава-членка, когато съответните членове на семейството пребивават на територията на Турция.

3. Членовете на семейството на работник, както е посочено в член 2, буква г), имат право на прехвърляеми обезщетения по смисъла на член 1, параграф 1, буква и), подточка ii) по същия начин като членовете на семейството на работник, който е гражданин на Турция, когато тези членове на семейството пребивават на територията на държава-членка.

ЧАСТ III

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 5

Сътрудничество

1. Държавите-членки и Турция взаимно си съобщават цялата информация във връзка с промени в техните законодателства, които могат да засегнат изпълнението на настоящото решение.

2. За целите на настоящото решение органите и институциите на държавите-членки и на Турция си предоставят взаимно

помощ и действат така, сякаш прилагат своето собствено законодателство. Административната помощ, предоставяна от посочените органи и институции, по правило е безвъзмездна. Въпреки това компетентните органи на държавите-членки и на Турция могат да се споразумеят за възстановяване на някои разходи.

3. За целите на настоящото решение органите и институциите на държавите-членки и на Турция могат да осъществяват преки контакти помежду си, както и с участващите лица или техните представители.

4. Институциите и лицата, попадащи в обхвата на настоящото решение, са длъжни взаимно да си предоставят информация и да си сътрудничат с оглед гарантиране на правилното изпълнение на настоящото решение.

5. Лицата, обхванати от настоящото решение, информират институциите на компетентната държава-членка или на Турция, когато последната е компетентната държава, и тези на държавата-членка по пребиваване или на Турция, когато последната е държавата на пребиваване, колкото е възможно по-скоро за всяка промяна в тяхното лично или семейно положение, която засяга тяхното право на обезщетения по настоящото решение.

6. Неспазването на задължението за предоставяне на информация, посочено в параграф 5, може да доведе до прилагането на пропорционални мерки в съответствие с националното законодателство. Независимо от това тези мерки са равностойни на мерките, които се прилагат в подобни ситуации съгласно националното право, и не правят практически невъзможно или прекомерно трудно за заявителите да упражняват предоставените им съгласно настоящото решение права.

7. Държавите-членки и Турция могат да предвидят национални разпоредби, с които се определят условия за проверка на правото на обезщетения, за да се отчете фактът, че бенефициерите имат престой или пребивават извън територията на държавата, в която се намира институцията длъжник. Тези разпоредби са пропорционални, прилагат се без дискриминация на основата на гражданство и в съответствие с принципите, изложени в настоящото решение. Тези разпоредби се съобщават на Съвета за асоцииране.

Член 6

Административни проверки и медицински прегледи

1. Настоящият член се прилага за лицата, посочени в член 2 и получаващи прехвърляеми обезщетения, както е посочено в член 1, параграф 1, буква и), както и за институциите, които отговарят за изпълнението на настоящото решение.

2. Когато лице, което получава обезщетения или претендира за такива, или член на семейството на това лице има престой или пребивава на територията на държава-членка, а институцията длъжник се намира в Турция или има престой или пребивава на територията на Турция, а институцията длъжник е в държава-членка, медицинският преглед се извършва по искане на институцията длъжник от институцията по мястото на престой или пребиваване на бенефициера в съответствие с процедурите, определени в законодателството, прилагано от тази институция.

Институцията длъжник информира институцията по мястото на престой или пребиваване за всякакви специални изисквания, които евентуално трябва да се изпълнят, и за това какво трябва да включва медицинският преглед.

Институцията по мястото на престой или пребиваване изпраща доклад до институцията длъжник, която е поискала медицинския преглед.

Институцията длъжник си запазва правото да изиска бенефициерът да бъде прегледан от лекар по неин избор на територията, на която има престой или пребивава лицето, което получава обезщетения или претендира за такива, или в държавата, в която се намира институцията длъжник. От бенефициера обаче може да бъде поискано да се завърне в държавата на институцията длъжник само ако е в състояние да извърши това пътуване, без то да навреди на здравето му и ако разходите за пътуване и настаняване се поемат от институцията длъжник.

3. Когато лице, което получава обезщетения или претендира за такива, или член на семейството на това лице има престой или пребивава на територията на държава-членка, а институцията длъжник се намира в Турция или има престой или пребивава на територията на Турция, а институцията длъжник е в държава-членка, административната проверка се извършва, по искане на институцията длъжник, от институцията по мястото на престой или пребиваване на бенефициера.

Институцията по мястото на престой или пребиваване изпраща доклад до институцията длъжник, която е поискала административната проверка.

Институцията длъжник си запазва правото да поиска положението на бенефициера да бъде проверено от специалист по неин избор. От бенефициера обаче може да бъде поискано да се завърне в държавата на институцията длъжник само ако е в състояние да извърши това пътуване, без то да навреди на здравето му и ако разходите за пътуване и настаняване се поемат от институцията длъжник.

4. Една или няколко държави-членки и Турция могат да се споразумеят за други административни разпоредби, при условие че уведомят за това Съвета за асоцииране.

5. По изключение от принципа за безвъзмездна административна взаимопомощ по член 5, параграф 2 от настоящото решение действителният размер на разходите за проверките, посочени в параграфи 2 и 3 от настоящия член, се възстановява на институцията, към която е било отправено искане да ги извърши, от институцията длъжник, поискала проверките.

Член 7

Прилагане на член 25 от Споразумението

Член 25 от Споразумението се прилага, в случай че една от страните счита, че другата страна не е спазила задълженията, определени в членове 5 и 6.

Член 8

Специални разпоредби за прилагане на законодателството на Турция

Съветът за асоцииране може, ако е необходимо, да определи в приложение II към настоящото решение специални разпоредби за прилагането на законодателството на Турция.

Член 9

Административни процедури, съдържащи се в съществуващи двустранни споразумения

Административните процедури, съдържащи се в съществуващи двустранни споразумения между държави-членки и Турция, могат да продължат да се прилагат, при условие че тези процедури нямат неблагоприятно отражение върху установените с настоящото решение права или задължения на засегнатите лица.

Член 10

Споразумения, допълващи административните процедури за изпълнение на настоящото решение

Една или няколко държави-членки и Турция могат да сключват споразумения, чиято цел е да допълват административните процедури за изпълнение на настоящото решение, особено по отношение на предотвратяването на измами и грешки и борбата с тях.

ЧАСТ IV

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 11

Преходни разпоредби

1. Права съгласно настоящото решение не се придобиват за периода преди датата на влизането му в сила.

2. При спазване на разпоредбите на параграф 1 право по настоящото решение се придобива, дори когато то се отнася до осигурителен случай, настъпил преди датата на влизането му в сила.

3. Всяко обезщетение, което не е било предоставено или е било спряно на основание гражданство или място на пребиваване на съответното лице, по искане на това лице се предоставя или възобновява, считано от датата на влизане в сила на настоящото решение, при условие че правата, въз основа на които преди това са били предоставяни обезщетения, не са породили основание за изплащане на еднократна парична сума.

4. Ако посоченото в параграф 3 искане се подаде в срок две години от датата на влизане в сила на настоящото решение, придобитите съгласно настоящото решение права пораждат действие от посочената дата и не може да има позоваване на разпоредбите на законодателството на която и да е държава-членка или на Турция относно лишаване от права или погасяването им по давност срещу съответните лица.

5. Ако искането, посочено в параграф 3, е подадено след изтичането на двугодишния срок, посочен в параграф 4, правата, от които лицето не е било лишено или които не са погасени по давност, се считат за възникнали от датата на подаване на искането при спазване на всякакви по-благоприятни разпоредби на законодателството на която и да е държава-членка или на Турция.

6. Правата на лице, на което е отпусната пенсия или специално парично обезщетение, независимо от вноски, от държава-членка преди датата на влизане в сила на настоящото решение в резултат на непосредственото действие на член 6, параграф 1 от Решение № 3/80, не се погасяват по давност, нито лицето може да бъде лишено от тях в резултат на настоящото решение.

Член 12

Приложения към настоящото решение

Приложенията към настоящото решение са неразделна част от него.

Член 13

Отмяна

Решение № 3/80 се отменя от датата на влизане в сила на настоящото решение.

Член 14

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в ... на ...

За Съвета за асоцииране
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСЪК НА ТУРСКИТЕ СПЕЦИАЛНИ ПАРИЧНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ, НЕЗАВИСЕЩИ ОТ ВНОСКИ

ПРИЛОЖЕНИЕ II

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ТУРЦИЯ
